

Handläggare
Åke Persson
Affärsområde Marknad
Telefon 0910-772646

Miljö- och Energidepartementet
Regeringskansliet
103 33 Stockholm

Betänkandeavseende Promemoria utgiven av Miljö- och energidepartementet 2016-03-11

Bakgrund

Skellefteå Kraft gör sedan årskiften 2013/2014 inte någon skillnad på priset mellan ett standardavtal med rörligt elpris och ett dyrt anvisningsavtal (tidigare av oss kallat tillsvidareavtal). De aktörer på marknaden som valt att behålla de dyra anvisningsavtalen brukar framföra tre huvudargument för att behålla avtalstypen:

- **Kunder med anvisningsavtal kan lämna leverantören snabbt vilket medför ökade kostnader**

Det är sant att kunderna med dyrt anvisningsavtal snabbt kan lämna oss, men det kompenseras med råge av kundgruppens låga rörlighet som beror på ett lågt intresseintresse och låga kunskaper om elmarknadens valmöjligheter.

- **Kunder med anvisningsavtal innebär ökade kreditrisker**

Ett annat skäl som anförs som ett argument för högre priser på anvisningsavtal är ökade kreditrisker. Det ifrågasätter Skellefteå Kraft. Den totala kreditrisken för våra cirka 110 000 privatkunder är extremt låg jämfört med andra branscher.

- **Kunder med anvisningsavtal innebär högre risk på grund av variationer i elpriset**

Det sista argumentet rör den idag mycket speciella prissättningen av dessa kunder. Priset sätts på tillsvidarebasis och är ofta ett fast elprisavtal som i praktiken ses över någon enstaka gång per år. Som elmarknaden såg ut 2011 så fanns det fog för att marginalen på dessa avtal skulle vara markant större då prisvariation var hög. På dagens elmarknad med låga prisvariationer finns inte samma risk. Skellefteå Kraft har därför valt en annan prissättningsmetod för våra anvisningskunder för att helt eliminera pris- och volymrisk. Vi prissätter alla kunder med anvisningsavtal med rörligt spotpris, plus en fast och ett rörligt påslag. Då spotpriset finns lättillgängligt och är publikt via en rad olika källor så menar vi att vi uppfyller lagar och regler kring kommunikationen av anvisningspriset.

Skellefteå Krafts betänkande

Syftet med promemorian är att föreslå förändringar i ellagen (1997:857) så att kunder med anvisningsavtal får skäliga villkor. Skellefteå Kraft menar att huvudorsaken till att de dyra anvisningsavtalen inte fått bättre effekt, trots tidigare krav på bland annat bättre information, beror på att kunden i grunden hänvisas till två leverantörer; elnätsbolaget och det lokala elhandelsbolaget. Vi förordar därför som huvudåtgärd införandet av elhandlarcentrisk

modell med *en* kundkontakt, nämligen elhandlaren. Dessutom föreslår vi att elen ska vara fränkopplad för de kunder som tillträder en nyköpt fastighet.

Genom att införa dessa två förändringar kommer förhållandet mellan kunden och elbranschen att förbättras radikalt. Dels blir alla kunder medvetna om att marknaden är fri och att kunden måste välja elhandlare aktivt. Det kommer med automatik att leda till att antalet passiva, och i förlängningen missnöjda, kunder kommer att minska. Dels kommer kundens makt i praktiken att öka då elhandlarna, i högre grad än idag, för kundens talan. Skulle till exempel ett elnätbolag missköta sitt arbete, kommunikationen och prissättningen kan elhandlaren, i kundens ställe, markera missförhållande med en helt annan styrka. Sist men inte minst kommer beräkningar från Skellefteå Kraft och Energimyndigheten visa att belopp på mer än en miljard kronor per år kan sparas för kunder med anvisningsavtal.

Skellefteå Kraft menar därför att promemorians huvudsyfte är att minska möjligheterna för elhandelsbolagen att överprissätta anvisningskunderna under perioden fram tills den elhandlarcentriska modellen har sjösatts.

I premorian föreslås följande lagförändringar. Vi väljer att kommentera förändringarna i paragraf 8 som vi menar är kärnan i skrivelsen:

§8 a, b, d, e

- Den anvisade elleverantören ska utan dröjsmål underrätta kunden om att kunden har ett anvisningsavtal samt vilka villkor som gäller.
- Minskad uppsägningstid till 14 dagar.
- Regeringen kan meddela om prisreglering, sk pristak under en viss tid efter att anvisning skett, exemplet Norsk modell.
- Den anvisade leverantören skall kvartalsvis informera om vilka avtalstyper som finns tillgängliga hos den anvisade leverantören. Den anvisade leverantören skall dessutom kvartalsvis informera om var elanvändaren kan hitta oberoende priser och avtalsvillkor för andra elhandlare.

Skellefteå Kraft är av åsikten att kunder som har anvisningsavtal sannolikt är ointresserade och därför inte kommer att agera på ytterligare information i någon större omfattning. Vi vet dessutom av våra kunder sällan läser innehållet på elfakturan, speciellt med dagens låga elpriser. Kravet på utökad information till dessa kunder om vilka övriga avtalserbjudanden en elhandlare har får därför i praktiken endast negativa effekter.

- Anvisningskunderna, som inte agerar utifrån den information de får idag, ska enligt förslaget få ännu mera information. Vi tror att kunden i och med detta kan uppfatta elbranschen som ännu krångligare och jobbigare. Vi vill poängtera att Skellefteå Kraft idag har mer än 50 olika avtalserbjudanden och vi ifrågasätter om information om alla dessa är lösningen på problemet?
- Bolag som likt Skellefteå Kraft slutat med klassisk överprissättning drabbas negativt och kommer inte undan informationsplikten. Våra kunder kommer tvärtom att bli tämligen förvirrade när vi tvingas informera om våra andra erbjudanden med samma prisnivåer.

Vi tror att införandet av prisreglering under en viss tid, som följs av fri prissättning, kan få god effekt. Vi tror att den norska modellen med sex veckors prisreglering är för kort tid. I Norge är förbrukningen av el generellt större och priseffekten slår hårdare där än för svenska anvisningskunder, som i många fall kan bo i en lägenhet utrustad med

centralvärme. Vi menar att perioden för prisregleringen bör vara längre, förslagsvis minst sex månader. Under den tiden hinner kunden vänja sig vid en lägre prisnivå och kommer sannolikt att upptäcka förändring av fakturabeloppet när den fria prissättningen införs. Sex veckor innebär i praktiken att kunderna bara har en faktura på sig att upptäcka förändringen vilket är för lite. En prisreglering under minst sex månader skulle även slå hårt på elhandlarnas lönsamhet. Det skulle helt enkelt bli mindre intressant att fortsätta erbjuda de dyra anvisningsavtalen om en prisreglering under sex månader införs.

Får vi information om att en elhandlarcentrisk modell införs under år 2019 samtidigt som en prisreglering införs 2017 så är det Skellefteå Krafts bedömning att de flesta elhandlare, liksom oss, kommer att ta bort den klassiska överprissättning som anvisningsavtalet är, och införa spotpris med normalt påslag som standardmodell.

Med vänlig hälsning
Skellefteå Kraft AB

Christoffer Svanberg
Chef Affärsområde Marknad